

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Військово-юридичний інститут

Кафедра кримінального права № 2

С И Л А Б У С

навчальної дисципліни

«Кримінальне право»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 26 «Цивільна безпека»

Спеціальність – 262 «Правоохоронна діяльність»

Спеціалізація – «Правоохоронна діяльність»

Статус навчальної дисципліни – обов'язкова

Рік набору – 2022

Харків 2022

Силабус навчальної дисципліни «Кримінальне право» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 26 «Цивільна безпека» спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» спеціалізації «Правоохоронна діяльність». Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2022. 19 с.

Розробники:

Харитонов Сергій Олександрович, доктор юридичних наук, професор,
завідувач кафедри кримінального права № 2;

Оробець Костянтин Миколайович, кандидат юридичних наук, доцент,
асистент кафедри кримінального права № 2

Затверджено на засіданні кафедри кримінального права № 2
(протокол № 8 від 10 червня 2022 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями)
затверджено на засіданні кафедри кримінально-правової політики
(протокол № 10 від 30 травня 2023 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями)
затверджено на засіданні кафедри кримінально-правової політики
(протокол № 10 від 11 червня 2024 р.)

Завідувач кафедри – Харитонов Сергій Олександрович, доктор юридичних наук, професор

Дані про викладачів

Назва навчальної дисципліни	Кримінальне право
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
Викладач	Оробець Костянтин Миколайович, асистент кафедри кримінально-правової політики, кандидат юридичних наук, доцент
Контактний телефон	(057) 757-72-62
E-mail	k.m.orobec@nlu.edu.ua
Консультації	Відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн консультації	Відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій з використанням платформи Zoom

Назва навчальної дисципліни	Кримінальне право
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
Викладач	Харитонов Сергій Олександрович, завідувач кафедри кримінально-правової політики, доктор юридичних наук, професор
Контактний телефон	(057) 757-72-62
E-mail	s.ol.harytonov@nlu.edu.ua
Консультації	Відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн консультації	Відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій з використанням платформи Zoom

Анотація навчальної дисципліни

Кримінальне право є однією з профілюючих фундаментальних навчальних дисциплін, що вивчаються в юридичних закладах вищої освіти. Курс кримінального права передбачає розкриття соціально-політичного сенсу та юридичного змісту кримінального закону, взаємозв'язку усіх його норм та інститутів, засвоєння методів їх наукового аналізу. У процесі вивчення кримінального права здобувачі вищої освіти будуть поглиблювати знання про зміст та тенденції розвитку правової системи, роль права в реалізації соціально-економічних перетворень, які відбуваються у суспільстві; можливості та межі боротьби з кримінальними правопорушеннями. Курс допоможе опануванню здобувачами вищої освіти положень кримінального права України, а саме: поняття кримінального права, його системи та функцій; поняття закону про

кримінальну відповідальність, його ознаки і значення; підстави кримінальної відповідальності; поняття кримінального правопорушення та склад кримінального правопорушення, їх співвідношення; поняття і значення стадій кримінального правопорушення, співучасті у кримінальному правопорушенні; поняття системи і видів покарань, загальних засад призначення покарання; звільнення від кримінальної відповідальності та покарання, інші заходи кримінально-правового характеру тощо.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти глибоких теоретичних знань, умінь та навичок, які необхідні для ефективної діяльності в кримінально-правовій галузі, виховання в них шанобливого ставлення до кримінального права та закону як до засобів захисту громадян, їх прав, свобод та законних інтересів, а також інтересів суспільства та держави від кримінально протиправних посягань.

Завдання:

- систематизоване викладання здобувачам вищої освіти теоретичних знань про принципи, категорії та положення кримінального права, формування цілісного уявлення про кримінальне право як багатоаспектний феномен;
- навчання здобувачів освіти правильному орієнтуванню в діючому кримінальному законодавстві;
- ознайомлення здобувачів вищої освіти з матеріалами судової практики;
- розвиток здібностей тлумачити та застосовувати норми кримінального права;
- вироблення навичок застосування кримінально-правових норм при вирішенні практичних казусів, а також вміння аргументувати свою думку.

Навчальна дисципліна у структурі освітньо-професійної програми.

Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: «Історія держави і права України», «Теорія права»,

«Конституційне право України».

Кореквізити: «Міжнародне право».

Постреквізити: «Кримінальний процес», «Теорія та практика кваліфікації кримінальних правопорушень», «Особливості кваліфікації військових кримінальних правопорушень», «Практикум зі складання процесуальних документів у кримінальному провадженні», «Кримінологія», «Криміналістика».

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни «Кримінальне право» здобувач вищої освіти повинен демонструвати наступні результати навчання:

РН НД-1. Надавати загальну характеристику сучасного стану кримінального права з урахуванням зібраної інформації щодо чинного законодавства, доктринальних положень та матеріалів судової практики.

РН НД-2. Здійснювати ретельний пошук, аналіз та застосування положень як національного, так і міжнародного права з приводу чинності закону про кримінальну відповідальність в часі та в просторі.

РН НД-3. Розкрити зміст та ознаки елементів складу кримінального правопорушення та поняття кваліфікації кримінального правопорушення; аналізувати види складів кримінального правопорушення.

РН НД-4. Розкрити поняття співучасті, її об'єктивні та суб'єктивні ознаки.

РН НД-5. Пояснювати природу, поняття, зміст і види обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння.

РН НД-6. Визначати підстави кримінальної відповідальності за незакінчене кримінальне правопорушення; особливості кваліфікації готування до кримінального правопорушення та замаху на кримінальне правопорушення, вміти відмежовувати їх від адміністративних правопорушень.

РН НД-7. Бути обізнаним з приводу ознак та мети покарання; знати класифікацію та види покарань за КК України.

РН НД-8. Демонструвати знання видів, передумов, підстав, порядку застосування та правових наслідків звільнення від покарання та його відбування.

РН НД-9. Пояснювати природу і зміст судимості, підставу її виникнення і строки, протягом яких особа визнається такою, що має судимість, та правові наслідки судимості.

РН НД-10. Визначати загальні засади призначення покарання, застосовувати законодавчі приписи щодо порядку призначення покарання при аналізі процесуальних документів та складанні їх проєктів.

РН НД-11. Демонструвати знання взаємозв'язку Загальної та Особливої частин КК України під час розв'язання практичних казусів, враховуючи при цьому вимоги дозвільної системи, правил дорожнього руху, а також інші вимоги законодавства у сфері правопорядку; наводити аргументи одного варіанта рішення практичних завдань та контраргументи щодо інших варіантів рішень.

РН НД-12. Встановлювати елементи та ознаки складів кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності; аргументувати та формулювати свою думку щодо кваліфікації кримінальних правопорушень за умовами ситуацій.

Види навчальних занять та самостійна робота

№ п/п	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми практичних занять	
			56
1.	Поняття, завдання, система кримінального права.	Кримінальне право: поняття, ознаки, система, значення.	2
2.	Закон про кримінальну відповідальність. Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі та у просторі.	Загальна характеристика Кримінального кодексу України; принципи чинності кримінального закону.	4
3.	Кримінальне правопорушення та його види.	Поняття й ознаки кримінального правопорушення, критерії класифікації кримінальних	4

		правопорушень.	
4.	Склад кримінального правопорушення та його види.	Поняття, структура та класифікація складів кримінальних правопорушень.	4
5.	Об'єкт кримінального правопорушення.	Зміст та значення об'єкта кримінального правопорушення, предмета та потерпілого.	4
6.	Об'єктивна сторона кримінального правопорушення.	Зміст, види та значення діяння як ознаки об'єктивної сторони кримінального правопорушення.	2
7.		Суспільно небезпечні наслідки, причинний зв'язок та інші ознаки об'єктивної сторони кримінального правопорушення.	2
8.	Суб'єкт та суб'єктивна сторона кримінального правопорушення.	Суб'єктивні ознаки складу кримінального правопорушення.	4
9.	Стадії кримінального правопорушення.	Готування до кримінального правопорушення, замах на кримінальне правопорушення та закінчене кримінальне правопорушення.	4
10.	Співучасть у кримінальному правопорушенні.	Поняття та форми співучасті у кримінальному правопорушенні.	2
11.		Види співучасників у кримінальному правопорушенні.	2
12.	Повторність, сукупність, рецидив кримінальних правопорушень.	Види одиничних кримінальних правопорушень та множинності кримінальних правопорушень.	4
13.	Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння.	Поняття, ознаки та види обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння.	4
14.	Поняття, ознаки покарання. Система покарань. Призначення покарання.	Зміст, система, види та призначення покарань.	4
15.	Інші заходи кримінально-правового характеру. Погашення та зняття судимості.	Поняття та види заходів кримінально-правового характеру; поняття і значення судимості.	4
16.	Поняття Особливої частини кримінального права України, її значення і система. Наукові основи кваліфікації кримінальних правопорушень.	Структура Особливої частини кримінального права України; поняття й основні положення кваліфікації кримінальних правопорушень.	2
17.	Окремі види кримінальних правопорушень.	Загальна характеристика окремих видів кримінальних правопорушень.	4

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

Самостійна робота здобувачів вищої освіти здійснюється у таких формах:

- підбір та аналітичне дослідження рекомендованої, нової навчальної та наукової літератури, тематичних актів законодавства України, статистичних і емпіричних даних, слідчо-прокурорської та судової практики з питань кримінального права;
- опрацювання конспектів лекцій;
- підготовка до практичних занять;
- розробка кейсів з питань застосування нормативно-правових актів правоохоронними органами та судовими інстанціями;
- виконання практичних завдань;
- підготовка індивідуальних робіт (реферат, стаття, тези й ін.);
- участь у конкурсах студентських наукових праць, турнірах;
- підготовка до всіх видів поточних контрольних випробувань (колоквіумів, виконання тестових завдань тощо);
- самотестування;
- підготовка до іспиту згідно з переліком питань, що розроблені кафедрою, та ін.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у Навчально-методичному посібнику для самостійної роботи та практичних занять з навчальної дисципліни «Кримінальне право» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 26 «Цивільна безпека» спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» спеціалізації «Правоохоронна діяльність».

Види індивідуальних робіт, вимоги до виконання та критерії їх оцінювання закріплені у Положенні про види та критерії оцінювання індивідуальних робіт здобувачів вищої освіти кафедри кримінально-правової політики.

**Навчально-методичне та інформаційне забезпечення
навчальної дисципліни**

Нормативно-правові акти

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>

Література

Основна література

1. Вереша Р. В. Кримінальне право України на сучасному етапі. Загальна частина : навч. посіб. Київ : Алерта, 2022. 612 с.
2. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / за заг. ред. О. М. Литвинова. Харків : Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2020. 428 с.
3. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / за ред. В. Я. Тація, В. І. Тютюгіна, В. І. Борисова. 6-те вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2020. 584 с.
4. Кримінальне право України. Особлива частина : навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Литвинова. Харків : Право, 2020. 656 с.
5. Кримінальне право України. Особлива частина : навч. посіб. / О. В. Попович. Чернівці : ЧЮІ НУ «Одеська юридична академія», 2022. 319 с.
6. Кримінальне право України: Особлива частина : підручник / за ред. В. Я. Тація, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна. 6-те вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2020. 768 с.
7. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за заг. ред. І. М. Копотуна. Київ : КНТ, 2023. 932 с.
8. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. 11-те вид., перероб. і допов. Київ : ВД «Дакор», 2019. 1384 с.

9. Основи кваліфікації кримінальних правопорушень : навч. посіб. / за ред. М. І. Панова та С. О. Харитонова. Київ : Норма права, 2023. 460 с.
10. Постанови Пленуму Верховного Суду в кримінальному судочинстві. 7-е вид., допов. і перероб. / упоряд.: Р. В. Вереша, В. В. Карпунцов. Київ : Алерта, 2024. 356 с.
11. Правові висновки Верховного Суду (кримінальна юрисдикція) за 2018 рік / упоряд.: Н. О. Антонюк, П. П. Андрушко. Київ : Правова єдність : Алерта, 2019. 342 с.
12. Рішення Європейського суду з прав людини в кримінальних справах. Захист життя, здоров'я, честі та гідності / за заг. ред. В. С. Ковальського. Київ : Юрінком Інтер, 2019. 296 с.
13. Теоретичні основи кваліфікації кримінальних правопорушень : навч. посіб. / І. М. Сопілко та ін. Тернопіль : Осадца Ю. В., 2022. 188 с.
14. Ус О. В. Теоретичні та прикладні проблеми кваліфікації в кримінальному праві України : монографія. Харків : Право, 2020. 704 с.

Додаткова література

1. Kharytonov S., Panov N., Haltsova V. Object of criminal offence: modern interpretations. *Journal of the national academy of legal sciences of Ukraine*. 2021. № 4. P. 262–270.
2. Volodymyr A. Shatilo, Sergiy O. Kharytonov, Volodymyr M. Kovbasa, Andrii V. Svintsytskyi, Andrii M. Lyseiuk. Prospects for State and Individual Responsibility in Cases of Aggression in the Context of Russia's Armed Aggression Against Ukraine. *International Criminal Law Review*. 2023/7/14. Т. 23. № 4. P. 626–641.
3. Баулін Ю., Тацій В. Завдання вітчизняної кримінально-правової науки в умовах реформування кримінального законодавства України. *Право України*. 2020. № 2. С. 17–30.

4. Бегма А. П., Муляр Г. В., Ховпун О. С. Кримінальні проступки як новела кримінального та кримінально-процесуального законодавства. *Часопис Київського університету права*. 2020. № 2. С. 365–368.
5. Борисов В. І. Вибрані твори. Книга 2. Харків : Право, 2023. 840 с.
6. Гальцова В. В., Харитонов С. О., Храмцов О. М., Житний О. О., Васильєв А. А. Кримінальний закон як засіб охорони прав і свобод людини в сучасному світі. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2021. Т. 28. № 3. С. 248–256.
7. Колос М. І. Українське кримінальне право: походження, розвиток і сучасність : монографія. Київ : ВД «Освіта України», 2019. 836 с.
8. Круглов О. Щодо поняття кримінального правопорушення. *Вісник Пенітенціарної асоціації України*. 2021. № 2(16). С. 24–32.
9. Любавіна В. П. Вина як кримінально-правова категорія та її вплив на кваліфікацію злочину. *Молодий вчений*. 2021. № 6 (94). С. 68–71.
10. Новікова К. А. Обмеження свободи як вид покарання : монографія / наук. ред. Ю. А. Пономаренко. Харків : Право, 2019. 288 с.
11. Орловський Р. С. Теоретичні та методологічні проблеми інституту співучасті у кримінальному праві України : монографія. Харків : Право, 2019. 624 с.
12. Оробець К. М. Кваліфікація кримінальних правопорушень: проблема визначення та методологічні аспекти дослідження. *Правова держава*. 2021. № 44. С. 125–131.
13. Оробець К. М. Соціальна оцінка вини у кримінальному праві. *Порівняльно-аналітичне право: електронне фахове видання*. 2020. № 4. С. 631–636. URL: http://pap-journal.in.ua/wp-content/uploads/2020/08/PAP-4_2020.pdf
14. Оробець К. М. Характер суспільної небезпечності кримінального правопорушення як прояв його антицінності. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Юридичні науки*. 2019. Том 30. № 6. С. 131–135.

15. Панов М. І. Вибрані праці з проблем правознавства. Харків : Право, 2020. 1160 с.
16. Пономаренко Ю. А. Загальна теорія визначення караності кримінальних правопорушень : монографія. Харків : Право, 2020. 720 с.
17. Смушак О., Дердюк Б. До питання про зміст поняття «причетність до кримінального правопорушення». *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 3. С. 240–243.
18. Турлова Ю. А. Деякі питання визначення кримінального проступку та його видів. *Актуальні проблеми сучасної юриспруденції*. 2019. № 6. С. 175–180.
19. Ус О. В. Алгоритми кваліфікації у кримінальному праві. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2021. № 2. С. 91–95.
20. Ус О. В. Кваліфікація злочину при конкуренції загальної та спеціальної кримінально-правових норм. *JURNALUL JURIDIC NAȚIONAL: TEORIE ȘI PRACTICĂ*. Маї 2019. С. 136–140.
21. Ус О. В. Ознака, що обтяжує відповідальність і впливає на кваліфікацію кримінального правопорушення: правова природа та поняття. *Вісник Асоціації кримінального права України*. 2023. № 2(20). С. 26–47.
22. Ус О. В. Формула кваліфікації в кримінальному праві. *Право і суспільство*. 2021. № 3. С. 128–136.
23. Хавронюк М. І. Проступок, його сутність і порядок досудового розслідування та судового розгляду: новітні середньоазійські підходи порівняно з уже відомими. *Право України*. 2020. № 2. С. 119–137.
24. Харитонов С. О., Панов М. І. Кримінальне правопорушення: поняття та його види. *Право України*. 2021. № 3. С. 27–61.
25. Харитонов С. О., Панов М. І. Суспільна небезпечність діяння в системі ознак поняття «кримінальне правопорушення». *Проблеми законності*. 2020. № 150. С. 124–140.

Інтернет-ресурси:

1. Офіційний веб-портал Верховного Суду -
https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/
2. Офіційний веб-портал Верховної Ради України - <http://rada.gov.ua/>
3. Офіційний веб-портал Європейського суду з прав людини -
[https://hudoc.echr.coe.int/ukr#{%22documentcollectionid2%22:\[%22GRANDCHAMBER%22,%22CHAMBER%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/ukr#{%22documentcollectionid2%22:[%22GRANDCHAMBER%22,%22CHAMBER%22]})
4. Офіційний веб-портал Єдиного державного реєстру судових рішень -
<http://www.reyestr.court.gov.ua/>
5. Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України -
<http://www.kmu.gov.ua>
6. Офіційний веб-портал Конституційного Суду України -
<https://ccu.gov.ua/>
7. Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України -
<https://minjust.gov.ua/>
8. Офіційний веб-портал Наукової бібліотеки НЮУ імені Ярослава Мудрого - <https://library.nlu.edu.ua/>
9. Офіційний веб-портал Офісу Генерального прокурора -
<https://www.gp.gov.ua/>
10. Офіційний веб-портал Президента України -
<http://www.president.gov.ua>
11. Сайт Ради Європи - <https://www.coe.int/en/web/portal>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри кримінально-правової політики. URL:
<https://library.nlu.edu.ua/senmk/itemlist/category/118-kafedra-kriminalnogo-prava-2.html>

НЕІК

Навчальний електронний інформаційний комплекс «Кримінальне право».

URL: <https://neik.nlu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1238>

Вимоги викладача

Здобувачі вищої освіти *повинні*: бути присутніми на лекціях, практичних заняттях, колоквіумах та інших формах навчання; здійснювати якісну підготовку до практичних занять; виконувати визначені письмові завдання; опрацьовувати обов'язкові літературу та інші інформаційні джерела; знайомитися з правозастосовною практикою; виконувати завдання для самостійної роботи; поважно ставитися до учасників освітнього процесу; дотримуватися дисципліни і часових меж лекційних та практичних занять.

Здобувачам вищої освіти *рекомендується*: брати активну участь в обговоренні питань та завдань на практичних заняттях; відпрацьовувати пропущені заняття; відвідувати консультації викладача з метою уточнення та поглиблення отриманих знань; вивчати додаткову літературу з навчальної дисципліни; брати участь у наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри.

Обов'язкова вимога – дотримання здобувачами вищої освіти норм «Кодексу академічної доброчесності Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого», і зокрема, політики недопущення плагіату (https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/01/kodeks_akademichnoi%CC%88_dobrochesnosti-1.pdf).

Під час аудиторних занять дозволяється використовувати гаджети тільки у навчальних цілях (наприклад, для перегляду презентацій лекції). Здобувачі вищої освіти також мають можливість користуватися ноутбуками, планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації.

Контрольні заходи

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Кримінальне право» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння здобувачами вищої освіти програмного матеріалу навчальної дисципліни *на практичних заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове чи експрес-опитування, вирішення практичних завдань або задач, участь у розробці кейсу, захист реферату за ініціативи здобувача освіти та ін. У ході практичного заняття здобувач може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0; 0,3; 0,7; 1);

- контроль якості засвоєння здобувачами вищої освіти програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів (колоквіуми, виконання тестових завдань тощо).

Упродовж семестру здобувачі вищої освіти виконують самостійну роботу, в тому числі, у формі підготовки *індивідуальної роботи*. Максимальна кількість балів за індивідуальну роботу – 10 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є *іспит*.

Мінімальна оцінка результатів поточного контролю й індивідуальної роботи, за якої здобувач допускається до складання іспиту, становить 25 балів.

Максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може отримати за результатами підсумкового контролю, становить 60 балів.

Критерії оцінювання результатів навчання

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів навчальної дисципліни «Кримінальне право» при підсумковому контролі у формі іспиту:

Поточний контроль				Індивідуаль- на робота здобувачів	Підсумко- вий контроль (іспит)	Підсумко- ва оцінка знань
Модуль № 1		Модуль № 2				
п/з	Тестове завдання	п/з	Колоквіум			
max 13	max 10	max 4	max 3	max 10	max 60	max 100

Критерії оцінювання (іспит):

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 1	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	0,7	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	0,3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Колоквіум	Max 3	Результати опрацювання матеріалу високі, можлива незначна кількість несуттєвих помилок.
	2	Добре засвоєння матеріалу, але є окремі помилки.
	1	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Тестове завдання	Max 10	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з тем, можливі окремі несуттєві недоліки.
	8-9	Результати опрацювання матеріалу високі, але є незначна кількість несуттєвих помилок.
	6-7	Добре засвоєння матеріалу з тем, але є окремі помилки.
	4-5	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	2-3	Мінімальні результати, достатні для отримання позитивної оцінки.
	Min 0-1	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Оцінка індивідуальної роботи здобувачів		Питання плану реферату висвітлені повно. Проаналізовані представлені в навчальній та науковій літературі погляди щодо предмета дослідження; на основі їх порівняльної оцінки висловлене особисте

вищої освіти: Реферат	Max 10	ставлення автора до кожного з них, а також дана особиста оцінка запропонованим у літературі пропозиціям стосовно шляхів вирішення таких проблемних питань, які стосуються теми, та (або) висловлені власні пропозиції.
	7	Переважна більшість питань плану реферату висвітлена повно та точно. Одне з питань розкрито недостатньо повно або при його висвітленні допущена суттєва помилка. Проаналізовані основні літературні джерела, рекомендовані кафедрою при написанні роботи на відповідну тему.
	3	Питання плану теми висвітлені поверхово. При написанні реферату використана незначна кількість монографічних та нормативних джерел із числа рекомендованих кафедрою. При розкритті питань плану допущені грубі помилки.
	2	Робота оформлена з помилками та порушеннями кафедральних вимог щодо форми роботи. Робота містить методологічні та змістовні помилки, використано недостатню кількість джерел для обґрунтування дослідження та висновків. При захисті виникли труднощі щодо розкриття змісту теми, наведення аргументів стосовно окремих положень роботи та обґрунтованості і доведеності висновків.
	Min 0	Тема реферату не розкрита або в ній виявлено плагіат.
Стаття	10	Наукова стаття рецензується науковим керівником і зараховується публікація статті у фаховому науковому виданні.
Тези	5	Тези рецензуються науковим керівником і зараховується публікація тез доповіді на студентській науково-практичній конференції.
Наукова доповідь для виступу на науковому гуртку	Max 10	Доповідь не містить методологічних помилок, є посилання на джерела та власні висновки. При захисті продемонстровані глибокі знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	5	Доповідь містить методологічні та змістовні помилки, використано недостатню кількість джерел для обґрунтування дослідження та висновків. При захисті виникли труднощі щодо розкриття змісту теми, наведення аргументів стосовно окремих положень роботи та обґрунтованості і доведеності висновків.

	Min 0	Доповідь оформлена без посилання на джерела та містить методологічні помилки. При захисті автор роботи не може продемонструвати знання з обраної теми, навести аргументацію понять та здійснити аналіз інформації. Робота виконана з порушенням вимог академічної доброчесності.
Презентація	Max 5	За допомогою програми Microsoft PowerPoint або за вибором здобувача вищої освіти іншого зручного програмного забезпечення підготовлено презентацію однієї з тем навчальної дисципліни, що вивчається. Подача матеріалу повинна бути динамічною, цікавою, ілюстративною, з використанням різних видів зображень. Презентація має містити не менше 10 слайдів та повністю розкривати питання. При цьому правильно визначені основні поняття обраної теми, а презентація супроводжується мультимедійним вмістом (слайдами з текстом, таблицями, діаграмами, фото, малюнками, інфографікою тощо) та посиланнями на джерела інформації.
	Min 0	Тема презентації не розкрита або в ній містяться грубі помилки. Робота виконана з порушенням вимог академічної доброчесності.

Іспит	Max 60	<ol style="list-style-type: none"> 1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах і концепціях навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з навчальної дисципліни й використання отриманих знань у практичній роботі.
	55	<ol style="list-style-type: none"> 1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	50	<ol style="list-style-type: none"> 1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповідях суттєвих помилок. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни,

		розуміння їх значення для практичної роботи.
	45	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Помилки й суттєві неузгодженості у відповідях за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.
	40	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Помилки у відповідях за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.
	35	1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Наявність помилок у відповідях на питання.
	Min 0	1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.

Шкала підсумкового педагогічного контролю (іспит)

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34